

Incidentele baten en lasten 2025

De jaarrekening van 2025 sluit met een positief saldo van € 17,7 miljoen positief.
Het resultaat is als volgt te splitsen in incidentele en structurele baten en lasten

Programma	Omschrijving	Totaal	Incidenteel	Structureel	Toelichting
Beleggingen en overige baten en lasten	Actualisatie en structureel nieuw beleid vanaf 2025 (VJN 2026)	-2,6	-2,6		Dit betreft het nadelige saldo van de actualisatie van de begroting 2025 en het nieuw beleid uit de Voorjaarsnota 2026 dat al in 2025 is geëffectueerd. Het incidenteel nadeel bedraagt € 2,6 miljoen.
Diverse programma's	Afvalstoffendienst	-0,1	-0,1		Het nadeel van afvalstoffendienst bestaat uit twee onderdelen: Enerzijds een incidenteel nadeel van € 1,1 miljoen op werkden derden en een incidenteel voordeel van € 1,0 miljoen betreffend de vennootschapsbelasting 2024 en 2025.
Werk en Inkomen	Arbeidsparticipatie (Rerserve Werk- en Ontwikkelbedrijf)	3,8	3,8		De grootste positieve afwijking betreft een voordeel op diverse Rijksbudgetten die gunstiger uitvallen (bijna € 1,8 miljoen). Diverse kleinere afwijkingen rond de uitvoering van de wetten rond Werk en Inkomen leiden tot het resterend nadeel van € 40.000. Dit gaat onder andere om afwijkingen bij de werkvormen (loon en omzet) en inkoop van ondersteunende taken. Naast arbeidsparticipatie rekenen ook een deel van de voordelen op personeelskosten, kapitaallasten en overige verschillen af naar deze reserve. De reserve werk- en ontwikkelbedrijf is gemaximeerd op 15% van het achterliggende budget wat nu gelijk staat aan een maximumbedrag van € 9,6 miljoen. Na verrekening zou het saldo van deze reserve ultimo 2025 uitkomen op € 13,4 miljoen. Het bedrag boven dit maximum valt vrij en bedraagt € 3,8 miljoen.
Gelijke kansen op financiële redzaamheid	Bijzondere bijstand	-0,3	-0,3		De bijzondere bijstand is een open einderegeling, waarbij zowel de aard als het aantal cliënten van jaar tot jaar kan fluctueren. In het betreffende jaar zijn de kosten voor de Individuele Inkomensvoorslag (IIT) gestegen doordat er meer personen gebruik van hebben gemaakt. Daarnaast is het aantal burgers dat onder bewind is gesteld toegenomen en is de landelijke indexatie van de bewindvoeringstarieven hoger uitgevallen dan de gemeentelijke indexatie. Incidentele kosten voor Bijzondere Bijstand zijn van te voren niet goed in te schatten omdat deze alleen vergoed worden als de situatie zich voordoet. Deze kostenstijgingen leiden tot een nadelig resultaat van incidenteel € 0,3 miljoen.
Werk en Inkomen	BUIG (reserve Werk en Inkomen)	2,7	2,7		Zie hiervoor de financiële hoofdlijnen
Cultureel Klimaat	Cultureel Wijkenprogramma	0,2	0,2		De subsidie voor het cultureel wijkenprogramma wordt slechts voor een deel beschikt. Reden hiervoor is dat het meer tijd heeft gekost dan verwacht om bestuursleden te vinden, een stichting op te richten en bedrijven te verbinden. De bestuursleden hebben daarom besloten in 2025 alleen een pilot te starten. Het voordelig resultaat bedraagt incidenteel € 0,2 miljoen.
Diverse programma's	Volksfeesten	-1,2	-1,2		In 2025 is als gemeente een nadere professioneringsslag gemaakt ten aanzien van carnaval en D'n Elfde van d'n Elfde. Deze wijziging was nodig om de leefbaarheid en de balans in de stad tussen het volksfeest en de overige gebruikers van onze stad voor de toekomst te kunnen waarborgen. We zien namelijk nog steeds een toename in het aantal bezoekers van het volksfeest carnaval en D'n Elfde van d'n Elfde en de populariteit daarvan. Deze toename dienen we in goede banen te leiden. De ontwikkeling naar een meer duurzame vorm van carnaval en D'n Elfde van d'n Elfde zal de komende jaren nog verder vorm krijgen. De afgelopen jaren zagen we ook al budgettaire overschrijdingen op volksfeesten die in de recente maraps over afgelopen jaren kenbaar zijn gemaakt. Echter de huidige ontwikkeling vraagt op dit moment meer van ons, dan dat we de afgelopen jaren hebben ingezet. Veel van de kosten die in 2025 zijn gemaakt waren er ook al in het verleden, maar zijn in 2025 sterk toegenomen. Hoewel de intentie is dat we kosten op termijn terugdringen, is er in 2025 een incidenteel nadeel van € 1,2 miljoen op evenementen en volksfeesten waarbij het grootste deel veroorzaakt is door carnaval. We hebben de activiteiten en daarmee kosten ronden evenementen nu scherp inzichtelijk en creëren daarmee grip. We zullen richting de begroting 2027 de situatie rondom deze volksfeesten nog verder in kaart brengen en eventuele keuzes hieromtrent aan de raad voorleggen.
Sport en recreatie	Exploitatie Maaspoort Den Bosch	-0,2	-0,2		De overschrijding is het gevolg van een aantal incidentele kostenposten, waaronder extra uitgaven voor personeel. Enerzijds door extra kosten als gevolg van langdurige ziekte en anderzijds door extra stagevergoedingen. Daarnaast is het team tijdelijk uitgebreid in verband met het evenement WK handbal in Maaspoort. Tenslotte zijn er incidentele uitgaven die vooraf niet begroot waren, zoals de fee voor het hosten van het WK handbal, de aanschaf van een hoogwerker en kosten voor een akoestisch onderzoek om de geluiduitbreiding vanuit de hal te beperken. Per saldo een negatief incidenteel resultaat van € 0,2 miljoen.
Verstedelijking en wonen	Groen- en reststroken	-0,2		-0,2	Conform de door het college vastgestelde Uitvoeringsregels groen- en reststroken worden in beginsel geen gronden meer verkocht of verhuurd. Dit is een bewuste keuze om zoveel mogelijk gronden in eigendom te houden vanwege de energie transitie en –congestie, waarvoor nog niet voorziene boven- en ondergrondse voorzieningen nodig zijn. Dit zorgt voor minder opbrengsten en leidt tot een nadelig structureel resultaat van € 0,2 miljoen.

Energie, duurzaamheid en milieu	Groene Schil	-0,3	-0,3		De gemeente 's-Hertogenbosch (feitelijk de voormalige gemeente Maasdonk) stelde onder de Wet ruimtelijke ordening de Structuurvisie Groene Schil Nuland vast. Op basis van deze structuurvisie kon de gemeente in een anterieure overeenkomst met initiatiefnemers een bepaling opnemen voor een financiële bijdrage aan het Reconstructiefonds De Groene Schil. Vanuit dit fonds zijn de kosten die betrekking hadden op de kwaliteitsverbetering van het gebied rond Nuland (buitengebied), zoals benoemd in de structuurvisie, bekostigd. Door een financiële bijdrage voor dit fonds te vragen aan initiatiefnemers zijn de kosten voor de kwaliteitsverbetering evenredig verdeeld over de verschillende bouwplannen in het gebied. Op het moment dat de Omgevingsvisie is vastgesteld en in werking treedt komt de Structuurvisie Groene Schil Nuland te vervallen. Hiermee komt de juridische basis voor het vragen van een financiële bijdrage aan het Reconstructiefonds De Groene Schil te vervallen. Financieel betekent dat dat de gemeente geen bijdragen meer ontvangt en dat de restant boekwaarde administratief zal moeten worden afgeboekt. Het nadelig incidenteel resultaat bedraagt € 0,3 miljoen.
Beleggingen en overige baten en lasten	Inzet op projecten afdeling projectmanagement en voorbereiding.	-0,7	-0,7		Het landelijk tekort aan projectleiders en werkvoorbereiders werkt ook door binnen de gemeente 's Hertogenbosch. Dit tekort leidt tot een verhoogd personeelsverloop, zowel onder vaste medewerkers als bij ingehuurde capaciteit. Als gevolg hiervan ontstaan knelpunten in de projectuitvoering, waaronder overdracht van projecten, extra inwerkijd voor nieuwe medewerkers en daarmee samenhangend productiviteitsverlies. Bij het vaststellen van de intern door te berekenen tarieven voor 2025 is geen rekening gehouden met dit externe arbeidsmarkteffect. Hoewel de lagere bezetting leidt tot lagere personeels- en inhuurkosten, resulteert het verminderde productiviteitspercentage per saldo in een incidenteel nadeel van € 0,7 miljoen in 2025. Voor de komende jaren wordt dit effect expliciet meegenomen bij de bepaling van de interne tarieven, zodat deze beter aansluiten bij de feitelijke uitvoeringscapaciteit.
Gelijke kansen op talentontwikkeling	Jeugdhulp	-0,1	-0,1		Zie de financiële hoofdlijnen voor een uitgebreide toelichting.
Diverse programma's	Kapitaallasten	4,3	1,2	3,1	Het voordeel wordt gerealiseerd doordat investeringen worden doorgeschoven naar 2026 in verband met langere levertijden, gebrek aan personele capaciteit en vertraagde aanbestedingen. Voorbeelden zijn MIRT A2, GSB aandachtsgebieden en mobiliteit binnenstad. Het voordeel bedraagt € 4,3 miljoen, hiervan is 1,2 miljoen incidenteel en 3,1 miljoen structureel.
Verstedelijking en wonen	Leges	-0,4	-0,4		Zie de financiële hoofdlijnen voor een uitgebreide toelichting.
Beleggingen en overige baten en lasten	Liquidatieuitkering CSV	0,3	0,3		De resterende activiteiten van CSV Amsterdam B.V. met betrekking tot de verkoop van Attero Holding N.V. is in 2014 afgerond. De gerechtelijke procedure met de Belastingdienst over de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting is geëindigd, en er zijn geen openstaande rechten of verplichtingen meer voortvloeiend uit deze transactie. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 april 2025 is unaniem besloten tot de ontbinding en liquidatie van CSV Amsterdam B.V. In dat kader is een liquidatiebalans opgesteld en goedgekeurd, en is ingestemd met een uitkering van de resterende liquide middelen aan de aandeelhouders. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft € 0,3 miljoen ontvangen. Bovenstaande ontwikkeling heeft geleid tot een incidenteel positief resultaat van € 0,3 miljoen.
Gelijke kansen op talentontwikkeling	Onderwijshuisvesting	0,2	0,2		In 2025 werd gewerkt aan diverse bouwprojecten. Zo is KC De Hobbit in augustus opgeleverd en in gebruik genomen. Zoals ook al werd toegelicht in het raadsvoorstel IHP van 1 april 2025 zijn enkele projecten nog niet afgerond en vallen de bijbehorende kapitaallasten ad € 0,55 miljoen vrij. De vernieuwbouw van KC Zuiderster start later dit jaar en EC 't Sparrenbos, KC Het Stadshart en De Mariaschool zijn in voorbereiding. Een gedeelte van de vrijgevallen kapitaallasten wordt verrekend met de reserve Activa.
Gemeentelijke belastingen	Oninbare belastingdebiteuren	1,3	1,3		In 2023 is gebleken dat de voorziening voor oninbare belastingdebiteuren hoger was dan noodzakelijk. Om die reden is toen het percentage oninbaar bij de belastingopbrengsten verlaagd van 0,4% naar 0,3%. Nu is gebleken dat dit percentage ook nog te hoog is en daarom zal dat per 2027 worden verlaagd naar 0,2%. We laten nu het bedrag dat niet nodig is voor het afdekken van het risico van oninbaarheid vrijvallen. Dit leidt tot een positief incidenteel resultaat van € 1,3 miljoen.
Beleggingen en overige baten en lasten	onvoorzien	0,2	0,2		In 2025 is geen beroep gedaan op de post onvoorzien, het incidenteel voordeel is € 0,2 miljoen
Gemeentelijke belastingen	OZB	-0,2		-0,2	Bij het opstellen van de begroting is een inschatting gemaakt van de verwachte vermindering van de OZB opbrengsten over voorgaande jaren als gevolg van ingediende bezwaren. Deze inschatting is achteraf te laag gebleken, wat heeft geleid tot een budgettair incidenteel nadeel van € 0,2 miljoen.
Bereikbare stad, dorpen en wijken	Parkeren	-0,1	-0,1		Zie de financiële hoofdlijnen voor een toelichting.
Bestuursorganen- en ondersteuning	Pensioen Wethouders	0,2	0,2		De pensioenvoorziening voor (voormalig) wethouders wordt jaarlijks actuarieel berekend. Deze is ultimo 2025, als gevolg van een gunstigere rentetermijn structuur, toereikend. Hierdoor hoeft er geen storting plaats te vinden en is het resultaat € 0,2 miljoen voordelig.
Diverse programma's	Personeelskosten	6,0	1,5	4,5	In de actualisatie 2025 zijn de gemeentelijke loonkosten structureel verhoogd met € 4,5 miljoen. Het CPB verwachtte namelijk dat de loonvoet sector overheid voor 2025 6% zou zijn, terwijl in onze begroting uitgegaan was van 3%. In juni is een nieuwe CAO voor gemeenten afgesloten. De daarin opgenomen afspraken zijn toch meer in lijn met onze oorspronkelijke inschatting. Derhalve kan de extra reservering voor loonkosten komen te vervallen. Daarnaast wordt het voordeel grotendeels veroorzaakt doordat niet alle vacatures (direct) – zijn ingevuld, mede als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Het voordeel bedraagt € 6,0 miljoen. Hiervan is 1,5 miljoen incidenteel en € 4,5 miljoen structureel
Beleggingen en overige baten en lasten	RC schatkist	1,2	1,2		Als gevolg van de ontvangen bevoorschotting van het Rijk voor specifieke uitkeringen hebben we een positief kassaldo. We zijn verplicht dit af te storten in de Schatkist. De rentevergoeding die we hierover ontvangen is groot, maar valt in werkelijkheid ruim € 1,2 miljoen hoger uit. We merken op dat het lastig is om deze opbrengst goed in te schatten, omdat deze enerzijds afhankelijk is van de kaspositie van de gemeente en anderzijds van het rentebeleid van de ECB. Ook eind 2025 hebben we weer substantiële bevoorschotting ontvangen, waardoor het kassaldo hoger is geworden.

Openbare ruimte, water en groen	Riolering	-0,3	-0,3		Binnen het programma riolering en gemalen is sprake van een onderbesteding. Deze onderbesteding is het gevolg van lagere energiekosten bij de gemalen, veroorzaakt door het droge voorjaar. Daarnaast heeft de aannemer door capaciteitsproblemen (personeel) op de arbeidsmarkt niet het volledige areaal van de gemeente 's-Hertogenbosch kunnen uitvoeren, waaronder reiniging/ inspectie van vrijverval riolering en vervanging van drukriolering. Ook de geplande werkzaamheden om de achterstand in mutaties weg te werken binnen het nieuwe beheersysteem zijn dit jaar niet doorgevoerd, omdat de implementatie van het systeem nog niet is afgerond. Deze werkzaamheden worden doorgeschoven naar volgend jaar. Tot slot zijn niet alle investeringen rondom riolering uitgevoerd. De lagere kosten worden verrekend met de voorziening riolering met uitzondering van de hogere rentekosten als gevolg van verhoging van de renteomslag (€ 0,3 miljoen). Deze laatste komt ten laste van de algemene dienst.
Cultureel klimaat	Serious Request	-0,5	-0,5		De totale netto kosten die gemaakt zijn voor Serious Request bedragen incidenteel € 0,5 miljoen. Hiervan heeft € 0,2 miljoen betrekking op de activatie van de eigen inwoners en € 0,3 miljoen op de organisatie van het evenement en communicatie. De ambtelijke uren die zijn ingezet voor de voorbereiding en uitvoering van Serious Request zijn grotendeels gedekt vanuit de reguliere begroting. Serious Request heeft daarnaast geleid tot verhoogde parkeeropbrengsten van circa € 0,2 miljoen.
Werk en Inkomen	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	1,2	1,2		Ter dekking van kosten voortvloeiend uit de afwikkeling van de Tozo-regeling is in het verleden rekening gehouden door het opnemen van een balanspost. Uit een herziene raming blijkt dat de verwachte kosten lager zullen uitvallen. Als gevolg van deze bijstelling is in 2025 een incidenteel voordeel ontstaan van circa € 1,2 miljoen.
Sport en recreatie	Verwijderen kunstgras sportpark De Donken	-0,3	-0,3		Om het voormalige voetbalcomplex van TGG op de Donk gereed te maken voor woningbouw diende de oude kunstgrasmat verwijderd te worden. Het betreft hier een van de eerste generatie kunstgras voetbalvelden waarbij gebruik gemaakt is van rubber infill en een rubberlava onderlaag. Het verwijderen van de mat, onderlaag en noodzakelijke sanering van de bodem eronder betekent een aanzienlijke kostenpost die niet voorzien was. Het totale nadeel bedraagt incidenteel € 0,3 miljoen.
Gezondheid, sociale structuur en maatschappelijke ondersteuning	WMO 2007/20215	-0,1	-0,1		Zie voor een toelichting de financiële hoofdlijnen.
Verstedelijking en wonen	Rijksbijdrage Realisatiestimulans Woningbouw 2025	1,8	1,8		In november 2025 heeft het Rijk de Realisatiestimulans Woningbouw gepubliceerd. De verantwoordelijkheid van gemeenten om regie op ruimtelijke ontwikkelingen en woningbouw te nemen resulteert veelal in financiële tekorten. Met de realisatiestimulans ontvangt de gemeente voor elke in aanbouw genomen betaalbare woning, waarvoor niet via een rijksregeling middelen worden ontvangen, € 7.000,-. Onder betaalbare woningen worden verstaan de sociale huur, de middeldure huur en betaalbare koop. Het bedrag wordt jaarlijks verstrekt als een vrij besteedbare financiële bijdrage ten behoeve van de woningbouwopgave. De commissie BBV heeft recent (maart 2026) bepaald dat de bijdrage verantwoord moet worden in het jaar waarin de bouw van de woning is gestart. Dat betekent dat we in de jaarrekening 2025 een bedrag van € 1.848.000 (264 woningen x € 7.000) als bate nemen. Via de resultaatbestemming stellen we voor om de ontvangen middelen te reserveren om de woningbouwopgave binnen onze gemeente in brede zin te ondersteunen.
Diverse programma's	Overige verschillen (diverse reserves)	1,7	1,5	0,2	De overige verschillen bedragen per saldo € 1,7 miljoen. Hiervan is € 1,5 miljoen incidenteel en € 0,2 miljoen structureel.
Totaal		17,7	10,4	7,3	